

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αρ. Φακ.: 13.34.001

29 Ιουλίου 2021

Αρχηγούς ή
Εκπροσώπους
των εν τη Βουλή
Κομμάτων

Θέμα: Τακτική Χρηματοδότηση Πολιτικών Κομμάτων

Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα και διαβιβάζω αντίγραφο σχετικής γνωμάτευσης του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, ημερομηνίας 27 Ιουλίου 2021 προς τον Γενικό Ελεγκτή, η οποία κοινοποιήθηκε στη Βουλή.

Συναφώς, είμαι εξουσιοδοτημένη από την Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, να αναφέρω ότι θα συγκληθεί υπό της Προέδρου το ταχύτερο Σύσκεψη Αρχηγών ή Εκπροσώπων Κομμάτων για να συζητήσει το όλο θέμα και όλες τις πτυχές νομικές και άλλες, όπως και τα επί μέρους προκύπτοντα ζητήματα υπό το φως της εν λόγω γνωμάτευσης περί της ανάγκης εκ νέου υπολογισμού των ποσών στα οποία έχουν δικαίωμα τα κοινοβουλευτικά κόμματα στη βάση γραμματικής ερμηνείας των οικείων διατάξεων του περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμου (Αρ. Νόμου 175(I) του 2012).

Παραμένω στη διάθεσή σας για οποιεσδήποτε αναγκαίες διευκρινίσεις.

Με εκτίμηση

Τασούλα Ιερωνυμίδου
Αναπλ. Γενική Διευθύντρια

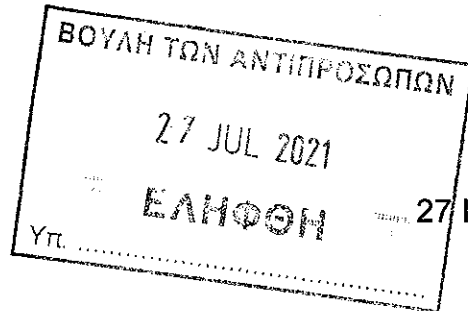
TI/NX

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
Γραφείο Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας

Αρ. Φακ.: Γ.Ε. 50(A)/2004/N.77/3
Δική σας αναφορά: 12.03.002
28.10.023.001.001

27 Ιουλίου 2021

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ
ΜΕ ΤΟ ΧΕΡΙ

Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας

Θέμα: Τακτική Χρηματοδότηση Πολιτικών Κομμάτων

Αναφέρομαι στο πιο πάνω θέμα σε συνέχεια της αλληλογραφίας που είχατε με τη Νομική Υπηρεσία, και ειδικότερα στις επιστολές σας ημερομηνίας 4 Ιουνίου 2021 και 13 Ιουλίου 2021, ως η πιο πάνω δική σας αναφορά, με τις οποίες ζητάτε γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα κατά πόσο, όπως ερμηνεύεται η σχετική νομοθεσία, κατά τα έτη στα οποία διεξάγονται Βουλευτικές εκλογές:

- α) το σύνολο της τακτικής κρατικής χρηματοδότησης που προϋπολογίστηκε στον κρατικό προϋπολογισμό, θα πρέπει να κατανέμεται στα κοινοβουλευτικά κόμματα στην αρχή του έτους, δηλαδή πριν από τη διεξαγωγή των εκλογών κατά αναλογία των ποσοστών που έλαβαν στις προηγούμενες βουλευτικές εκλογές και να μην επαναυπολογίζεται μετά τις εκλογές, ή
- β) το σύνολο της τακτικής κρατικής χρηματοδότησης που προϋπολογίστηκε στον κρατικό προϋπολογισμό, θα πρέπει να παραχωρείται στην αρχή του έτους, κατ' αναλογία των ποσοστών των προηγούμενων Βουλευτικών εκλογών και, μετά τη διεξαγωγή των εκλογών, να γίνεται επαναυπολογισμός κατά αναλογία των νέων ποσοστών, που θα εξασφαλίσουν στις νέες Βουλευτικές εκλογές.

Ορθά στην επιστολή σας ημερομηνίας 4 Ιουνίου 2021 αναφέρεστε στον περί Πολιτικών Κομμάτων Νόμο (Ν.175(I)/2012), εν τοις εφεξής ο Νόμος, και ειδικότερα

σχετικό είναι το άρθρο 4 εδάφια 1 και 3 του Νόμου, τα οποία παραθέτουμε πιο κάτω για δική σας ευκολία (υπογραμμίσεις δικές μας):

«4. Κρατική χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων

(1) Τα πολιτικά κόμματα που είναι εγγεγραμμένα στο Μητρώο χρηματοδοτούνται από το κράτος ως ακολούθως:

(α) Τα κοινοβουλευτικά κόμματα, προκειμένου να αντιμετωπίσουν μέρος των εκλογικών και λειτουργικών τους δαπανών.

(β) Τα μη κοινοβουλευτικά κόμματα, προκειμένου να αντιμετωπίσουν μέρος των εκλογικών τους δαπανών δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου (β) του εδαφίου (4) του παρόντος άρθρου.

...

(3) Τα κοινοβουλευτικά κόμματα λαμβάνουν τακτική χρηματοδότηση, το ύψος της οποίας καθορίζεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και περιλαμβάνεται στον κρατικό προϋπολογισμό και το σύνολό της κατανέμεται ως ακολούθως:

(α) Ποσοστό ύψους δεκαπέντε τοις εκατό (15%) της τακτικής χρηματοδότησης καταβάλλεται ισόποσα και

(β) το υπόλοιπο μέρος καταβάλλεται κατ' αναλογία των ποσοστών που έλαβαν στις τελευταίες εκλογές που διεξήχθησαν δυνάμει των διατάξεων των περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμων του 1979 έως (Αρ. 5) του 2011, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται...»

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου (υπογραμμίσεις δικές μας):

«“κοινοβουλευτικό κόμμα” σημαίνει πολιτικό κόμμα που έχει στις τάξεις του τουλάχιστον ένα βουλευτή τον οποίο εξέλεξε κατά τις τελευταίες βουλευτικές εκλογές», και

«“τακτική χρηματοδότηση” σημαίνει την οικονομική ενίσχυση των κοινοβουλευτικών κομμάτων από το κράτος για την αντιμετώπιση μέρους των λειτουργικών τους δαπανών δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 4».

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 04081 «Χορηγία Πολιτικών Κομμάτων» του Κεφαλαίου 0104 του κρατικού προϋπολογισμού για το έτος 2021, και βάσει της επεξήγησης στην σημείωση Αρ. 38, έχει εγκριθεί ποσό ύψους €6.649.451 αναφορικά με την τακτική χρηματοδότηση. Παραθέτουμε αυτολεξεί την εν λόγω σημείωση (υπογραμμίσεις δικές μας):

«38. Οι πιστώσεις ύψους €11.207.712 κάτω από την υποομάδα 04080.2 (άρθρο 04081 «Χορηγία Πολιτικών Κομμάτων») του Κεφαλαίου 0104 «Βουλή των Αντιπροσώπων» κατανέμονται στα πολιτικά κόμματα που εκπροσωπούνται στην Βουλή των Αντιπροσώπων, ως ακολούθως:

(i) Ποσό ύψους €6.649.451 που αφορά την τακτική χρηματοδότηση, κατανέμεται σύμφωνα με τον Νόμο 175(Ι)/2012 (άρθρο 4 εδάφιο (3)), δηλαδή:

- (1) ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αυτής καταβάλλεται ισόποσα,
- (2) το υπόλοιπο μέρος καταβάλλεται κατ' αναλογία των ποσοστών που έλαβαν στις τελευταίες εκλογές που διεξήχθησαν δυνάμει των διατάξεων των περί Εκλογής Μελών της Βουλής των Αντιπροσώπων Νόμων του 1979 (Ν.72/1979), όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται,
- (ii) Ποσό ύψους €4.531.261 παραχωρείται για κάλυψη της δαπάνης για την εργοδότηση κοινοβουλευτικών συνεργατών σύμφωνα με τον Νόμο 41(I)/2019.
- (iii) Ποσό ύψους €27.000 παραχωρείται για κάλυψη των συνεισφορών τους στα αντίστοιχα πολιτικά κόμματα της Ε.Ε..
- (iv) Η χορηγία που προβλέπεται στις υποπαραγράφους (1) και (2) πιο πάνω παραχωρείται στα πολιτικά κόμματα:

Νοείται ότι τα πολιτικά κόμματα τα οποία λαμβάνουν κυβερνητική χορηγία καταθέτουν το αργότερο εντός τριών μηνών από τη λήξη του οικονομικού έτους, στον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, ελεγμένους λογαριασμούς αναφορικά με το ποσό της χορηγίας.»

Αναφορικά με τις αρχές που διέπουν την ερμηνεία νομοθετημάτων και την προτεραιότητα που πρέπει να δίδεται στην γραμματική ερμηνεία των λέξεων, βοηθητικό είναι το πιο κάτω συνοπτικό απόσπασμα από τον Lord Reid στη Βουλή των Λόρδων, όπως καταγράφεται στο σύγγραμμα του Sir Rupert Cross, «Statutory Interpretation» (London 1976, Butterworths), σελίδα 29:

"In determining the meaning of any word or phrase in a statute the first question to ask always is what is the natural or ordinary meaning of that word or phrase in its context in the statute. It is only when that meaning leads to some result which cannot reasonably be supposed to have been the intention of the legislature that it is proper to look for some other possible meaning of the word or phrase... It is a cardinal principle applicable to all kinds of statutes that you may not for any reason attach to a statutory provision a meaning which the words of that provision cannot reasonably bear. If they are capable of more than one meaning, then you can choose between those meanings, but beyond that you must not go."

Σε ελεύθερη μετάφραση: «Όταν καθορίζεται το νόημα οποιασδήποτε λέξης ή φράσης σε ένα νομοθέτημα, η πρώτη ερώτηση που πρέπει να ερωτάται πάντα είναι ποιο είναι το φυσικό ή σύνηθες νόημα της λέξης ή φράσης αυτής μέσα στο γενικό πλαίσιο του νόμου. Είναι μόνο όταν το νόημα αυτό οδηγεί σε κάποιο αποτέλεσμα το οποίο δεν μπορεί λογικά να νοηθεί ως η πρόθεση του νομοθέτη, που είναι ορθό να κοιτάξουμε για κάποιο άλλο δυνατό νόημα της λέξης ή φράσης. Είναι θεμελιώδης αρχή εφαρμοζόμενη σε όλα τα είδη νομοθετημάτων ότι δεν μπορείς για οποιοδήποτε λόγο να προσδώσεις σε μια νομοθετική διάταξη ένα νόημα το οποίο οι λέξεις της διάταξης αυτής δεν μπορούν λογικά να φέρουν. Αν [οι λέξεις αυτές] είναι επιδεκτικές περισσότερης από

μιας ερμηνείας, τότε μπορείς να επιλέξεις μεταξύ αυτών των ερμηνειών, αλλά δεν πρέπει να πας πέραν αυτών.» Σημειώνουμε ότι αυτή η αντιμετώπιση έχει υιοθετηθεί από την Κυπριακή νομολογία.

Χρησιμοποιώντας την γραμματική ερμηνεία, η τακτική χρηματοδότηση καταβάλλεται στους δικαιούχους, ήτοι τα κοινοβουλευτικά κόμματα, προς αντιμετώπιση των ετήσιων λειτουργικών τους δαπανών με τον τρόπο που ορίζεται στο Νόμο (βλέπε παραγράφους (α) και (β) του εδαφίου 3 του άρθρου 4 του Νόμου). Επομένως, πολιτικά κόμματα τα οποία μετά τις βουλευτικές εκλογές του 2021 έχασαν την θέση τους στη Βουλή και έπαψαν να είναι κοινοβουλευτικά κόμματα, δεν είναι πλέον δικαιούχοι της τακτικής χρηματοδότησης. Σε αντίθεση πολιτικά κόμματα τα οποία έχουν εισέλθει στη Βουλή για πρώτη φορά, δικαιούνται στη βάση του Νόμου να λάβουν μέρος της τακτικής χρηματοδότησης. Περαιτέρω, το γεγονός ότι μετά τις εκλογές έχουν μειωθεί ποσοστά κοινοβουλευτικών κομμάτων και αυξηθεί άλλων, είναι επίσης ένας παράγοντας ο οποίος δεν μπορεί να παραβλεφθεί.

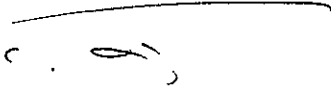
Αξίζει να σημειωθεί ότι με τη διατύπωση του άρθρου 4 του Νόμου κάτω από τον υπότιτλο «Κρατική Χρηματοδότηση Πολιτικών Κομμάτων», διαχωρίζονται τα κοινοβουλευτικά και μη κοινοβουλευτικά και γίνεται ρητή αναφορά στον σκοπό της τακτικής χρηματοδότησης. Επιπρόσθετα με βάση τον Νόμο του κρατικού προϋπολογισμού του 2021 και τη σημείωση Αρ. 38(iv), τα κόμματα που λαμβάνουν την τακτική χρηματοδότηση, ή «χορηγία» όπως περιγράφεται στην προρρηθείσα σημείωση του προϋπολογισμού, ήτοι τα κοινοβουλευτικά κόμματα, έχουν υποχρέωση να καταθέτουν ελεγμένους λογαριασμούς στον Πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων. Επομένως, προκύπτει αβίαστα ότι η τακτική χρηματοδότηση η οποία δόθηκε στα κοινοβουλευτικά κόμματα αφορά μέρος των λειτουργικών τους δαπανών που συνδέεται άρρηκτα με τη συμμετοχή τους στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Εκ του περισσού σημειώνεται ότι η χορηγία που μπορεί να δοθεί σε κοινοβουλευτικά και μη κοινοβουλευτικά κόμματα για αντιμετώπιση μέρους των εκλογικών δαπανών δεν είχε εγκριθεί για το έτος 2021 από τη Βουλή (βλ. άρθρο 4(4) του Νόμου), εξού και δεν εγείρεται τέτοιο θέμα. Ως εκ τούτου είναι ξεκάθαρο ότι η τακτική χρηματοδότηση ως προνοείται στο Κεφ.104 του κρατικού προϋπολογισμού αφορά μόνο τα κοινοβουλευτικά κόμματα, εξού και η υποχρέωση τους για υποβολή λογαριασμών στην Πρόεδρο της Βουλής.

Ενόψει των πιο πάνω, είμαστε της άποψης ότι η πρακτική που πρέπει να ακολουθείται την χρονιά που υπάρχει γνώση και είναι δεδομένο ότι θα διεξαχθούν

εκλογές και θα υπάρχει αλλαγή των στοιχείων που λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της εν λόγω χρηματοδότησης, είναι να υπολογίζεται το ποσό του προϋπολογισμού μέχρι την ημέρα που καθορίζεται η διάλυση της Βουλής και το υπόλοιπο ποσό να παραμένει με σκοπό τον υπολογισμό και κατανομή του μετά την διεξαγωγή των βουλευτικών εκλογών και αφού καθορίζονται τα νέα δεδομένα.

Συναφώς είναι η άποψη μας ότι μετά τις εκλογές Μαΐου 2021 πρέπει να γίνει επαναυπολογισμός των ποσών που δικαιούνται όλα τα κοινοβουλευτικά κόμματα της νέας Βουλής έτσι ώστε να ικανοποιείται το γράμμα του Νόμου. Σημειώνεται ότι η πιο πάνω γραμματική ερμηνεία συνάδει και με τις αρχές της διαφάνειας και της λογοδοσίας όπως αναφέρονται ρητά στο άρθρο 6 του Νόμου. Περαιτέρω, όπως βεβαίως γνωρίζεται, βάσει του εν λόγω άρθρου του Νόμου ο έλεγχος οικονομικών καταστάσεων των πολιτικών κομμάτων διεξάγεται αρχικά από τον Έφορο Τήρησης του Μητρώου Πολιτικών Κομμάτων, που είναι ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εσωτερικών και επιπρόσθετα από τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας.

Ενόψει των πιο πάνω και βασιζόμενοι στην γραμματική ερμηνεία του νόμου, διαφοροποιούμεθα από την γνώμάτευσή που δόθηκε στις 14 Ιανουαρίου 2016 στην τότε Γενική Διευθύντρια της Βουλής των Αντιπροσώπων στο σημείο που εδώ ενδιαφέρει και που παραθέτετε στην επιστολή σας ημερομηνίας 4 Ιουνίου 2020, παράγραφο 4.

Σάββας Α. Αγγελίδης
Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας

Κοιν.: - Αναπλ. Γενική Διευθύντρια Βουλής των Αντιπροσώπων
- Γενικό Διευθυντή Υπουργείου Εσωτερικών